

به نام خداوند جان و خرد

مبانی حسابداری بخش عمومی

بر اساس استانداردهای حسابداری بخش عمومی

مؤلف

سید سیفالهی

انتشارات هاویر

سیرشناسه : سیفالهی، علی، ۱۳۵۲

عنوان و نام پدیدآور : مبانی حسابداری بخش عمومی بر اساس استانداردهای حسابداری بخش عمومی ۱

علی سیفالهی

انتشارات هاویر، ۱۳۹۹

۲۰۳: جدول، نمودار

ISBN: 978-622-6225-39-7

شابک

وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا

یادداشت : کتاب‌نامه

موضوع : مالیه عمومی - ایران - حسابداری - استانداردها

موضوع : Finance, Public -- Iran -- Accounting -- Standards

موضوع : مالیه عمومی - ایران - حسابداری

موضوع : Finance, Public -- Iran -- Accounting

موضوع : حسابداری - ایران

موضوع : Accounting -- Iran

رده‌بندی کنگره : HJ ۹۷۴۱

رده‌بندی دیویی : ۶۵۷/۶۱

شماره کتاب‌شد : ۶۱۲۶۴۸۳

- ◆ نام کتاب : مبانی حسابداری بخش عمومی، (بر اساس استانداردهای حسابداری بخش عمومی)
- ◆ مؤلف : علی سیفالهی
- ◆ ناشر : انتشارات هاویر - همراه ۰۹۱۶۹۷۰۰۴۰۶
- ◆ امور رایانه‌ای و طرح جلد : سهمیه اسدزاده
- ◆ چاپ : روز
- ◆ شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه
- ◆ نوبت چاپ : اول ۱۳۹۹
- ◆ بها : ۳۵۰۰ تومان
- ◆ شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۲۵-۳۹-۷

بیاید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز! این کتاب حاصل دست‌رنج چندین ساله مؤلف است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدید آورنده کاری غیر اخلاقی، غیر قانونی و غیر شرعی است. نتیجه این عمل نادرست موجب رواج بی‌اعتنایی در جامعه و بروز پیامدهای ناگوار در زندگی و محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌گردد.

تمامی حقوق این اثر محفوظ است.

تکثیر یا تولید مجدد آن کل یا جزء به هر صورت (چاپ، گپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب مؤلف ممنوع است.

مرکز توزیع و پخش: تهران، خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، پلاک ۲۸۶، طبقه اول، واحد ۴، انتشارات ترمه

تلفن ۶۶۴۸۱۵۱۴-۶۶۹۵۷۰۲۱

فهرست

صفحه	عنوان
۷	سخنی با مخاطبان
۹	پیش‌گفتار
فصل اول	
مفاهیم نظری حسابداری بخش عمومی	
۱۱	مقدمه
۱۲	مفاهیم اساسی مرتبط با نظام حسابداری بخش عمومی در یک نگاه
۱۲	مفهوم مسئولیت در نظام پاسخگویی بخش عمومی
۱۳	مبنای نظام پاسخگویی مالی
۱۳	روش‌های پاسخگویی
۱۴	اهمیت نظام حسابداری بخش عمومی در نظام پاسخگویی
۱۵	شناخت سازمان‌های بخش عمومی
۱۷	تفاوت کلی سازمان‌های بخش عمومی و خصوصی
۱۸	موارد تشابه سازمان‌های بخش عمومی و خصوصی
۱۹	آشنایی با مفهوم دستگاه اجرایی و انواع آن
۱۹	مفهوم نظام حسابداری بخش عمومی
۲۱	ویژگی‌های نظام حسابداری بخش عمومی
۲۲	اهداف نظام حسابداری بخش عمومی
۲۳	قوانین مرتبط با نظام حسابداری بخش عمومی
۲۰	الزامات قانونی پیروی از استانداردهای حسابداری بخش عمومی
۳۳	مبانی (روش‌های) حسابداری بخش عمومی
۴۰	مزایای حسابداری تعهدی
۴۲	پیامدهای حسابداری تعهدی
۴۲	اهمیت و ضرورت استفاده از روش حسابداری تعهدی

۴۳	مفهوم اصول و موازين حسابداری بخش عمومی و انواع آن
۴۶	پرسش‌ها و مسأله‌های فصل

فصل دوم

تکامل ارتباط بودجه و حسابداری بخش عمومی

۴۹	مقدمه
۵۰	واژگان کلیدی فصل
۵۰	تعاریف بودجه عمومی کل کشور
۵۱	مره‌مختاری بر اصول بودجه
۵۵	مرور مختصری بر اصل بودجه
۵۸	اهمیت بودجه عمومی در نظام پاسخگویی بخش عمومی
۵۹	مقدمه‌ای بر تکامل ارتباط بودجه و حسابداری بخش عمومی
۶۱	برخی از مهم‌ترین روش‌های بودجه‌ریزی بخش عمومی
۶۴	روش‌های بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد و بودجه عملیاتی به عنوان نظام مدیریتی
۶۴	ابزارهای مدیریتی جهت اجرای بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد
۶۵	الزامات قانونی اجرای بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد و عملیاتی
۶۷	اهداف دولت در اجرای بودجه‌ریزی عملیاتی
۶۸	پیامدهای نظام حسابداری تعهدی در اجرای بودجه عملیاتی
۶۹	حسابداری تعهدی عامل توسعه نظام بودجه‌ریزی
۷۰	نکات قابل توجه در نیاز به حسابداری تعهدی
۷۱	نقش حسابداری و گزارشگری مالی در توسعه اقتصادی
۷۳	پرسش‌های فصل

فصل سوم

نقش حسابداری و گزارشگری در نظام پاسخگویی عمومی

۷۵	مقدمه
۷۶	واژگان کلیدی فصل
۷۸	نقش مبانی نظری و گزارشگری مالی در نظام پاسخگویی
۷۹	اهمیت گزارشگری مالی بخش عمومی
۸۰	اهداف گزارشگری مالی

۸۴	ویژگی‌های محیطی مؤثر در تعیین گزارشگری مالی
۸۵	مفهوم چارچوب نظری و مقایسه آن با استانداردها
۸۷	موارد اختلاف چارچوب نظری حسابداری بخش عمومی و بازرگانی
۸۸	شمول استانداردهای حسابداری و گزارشگری
۸۹	معیارهای تشخیص واحد گزارشگر
۹۰	هدف استانداردها در گزارشگری جامع دولت و واحدهای گزارشگر
۹۱	نقش اطلاعات مالی حاصل از حسابداری گزارشگری مالی در نظام پاسخگویی
۹۲	ویژگی‌های کنونی اطلاعات مندرج در گزارش‌های مالی با مقاصد عمومی
۹۵	استفاده کنندگان اصلی گزارش‌های مالی
۹۶	نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی
۹۸	آشنایی با نقش و جایگاه برخی از سازمان‌های مرتبط با نظام حسابداری و گزارشگری
۱۰۶	اهم راهکارهای مربوط به نقش و وظایف وزارت امور اقتصادی و دارایی در خصوص حسابداری و گزارشگری
۱۱۶	پرسش‌های فصل

فصل چهارم

نحوه‌ی ارائه‌ی صورت‌های مالی

۱۱۹	مقدمه
۱۲۰	مروری کلی بر فرایند کلی نظام حسابداری و تهیه صورت‌های مالی در بخش خصوصی
۱۲۴	مقایسه معادلات کلی حسابداری بخش خصوصی و عمومی
۱۲۴	انواع صورت‌های مالی در بخش خصوصی و عمومی
۱۲۶	ارتباط صورت‌های مالی در بخش خصوصی و عمومی
۱۲۶	موارد نیاز به صورت‌های مالی در بخش عمومی
۱۲۹	واژگان کلیدی فصل
۱۳۱	هدف صورت‌های مالی بخش عمومی
۱۳۲	ویژگی‌های صورت‌های مالی بخش عمومی
۱۳۲	مسئولیت تهیه و ارائه‌ی صورت‌های مالی واحد گزارشگر و دولت
۱۳۳	الزامات واحدهای گزارشگر در خصوص ارائه‌ی صورت‌های مالی
۱۳۸	انواع (اجزای) صورت‌های مالی در حسابداری بخش عمومی

۱۳۹	۱. صورت وضعیت مالی
۱۵۱	۲. صورت تغییرات در وضعیت مالی
۱۵۵	۳. گردش حساب تغییرات در ارزش خاص
۱۶۵	۴. صورت مقایسه بودجه و عملکرد
۱۶۹	مبانی تهیه بودجه و صورت‌های مالی
۱۷۰	پرسش‌ها و مسأله‌های فصل

فصل پنجم

ساختار و کد گذاری حساب‌ها

۱۷۵	مقدمه
۱۷۵	ساختار حساب‌ها
۱۷۶	هدف از ساختار و کد گذاری حساب‌ها
۱۷۶	انواع حساب‌ها
۱۷۹	نحوه کد گذاری حساب‌ها
۱۸۷	ماهیت و کاربرد دسته‌بندی حساب‌ها
۱۸۸	پرسش‌های فصل
۱۸۹	پیوست: جدول فهرست حساب‌ها
۲۰۱	منابع

سخنی با مخاطبان

از آنجا که نظام حسابداری بخش عمومی ابزار بودجه‌ی عمومی کشور است و بودجه‌ی عمومی نیز بیش از پنجاه درصد مخارج کشور را به عهده دارد، بدیهی است که حسابداری بخش عمومی دارای جایگاهی وسیع و مهم می‌باشد. اما متأسفانه در دانشگاه‌ها به دلایلی به این مهم توجه نشده است، و دروس محدودی در حد سه الی شش واحد به آن اختصاص داده شده است. بنابراین، ولفین خترم همیشه در تلاش بوده‌اند که تمام یا قسمتی از مباحث این نظام را بصورت فشرده در حد میزان واحدهای درسی به مخاطبین ارائه نمایند.

اما آنچه مسلم است هر دانش‌آموز، دانشجو، محقق و مفسر و مخاطبین خاص خود را دارد که در این خصوص می‌توان به سه دسته از رویکردها توجه نمود: رویکرد دانشگاهی، اجرایی و رویکرد ترکیبی (دانشگاهی و اجرایی) است. می‌توان گفت هدف سه‌گانه یک هدف علمی و اجرایی است که مخاطبین دانشگاهی را به‌صورت مفهومی با نظام حسابداری بخش عمومی آشنا نموده و به مباحث عملی می‌پردازد. به نظر می‌رسد اگر این مهم در تألیفات مورد توجه قرار گیرد، مخاطبین محترم زمینه‌های لازم را جهت یادگیری و کاربرد آن خواهند داشت. از آنجا که تغییر نظام حسابداری بخش عمومی در کشور یک فرایند چندین ساله است و دانشگاه‌ها نقش بسیار مهمی در آموزش دانشجویان، کارکنان، حسابداران و سران مالی و مدیریتی آینده را عهده‌دار هستند، لزوم توجه بیش از پیش به موارد فوق ضرورت خواهد داشت.

بنابراین تدوین یک کتاب حسابداری بخش عمومی که با رویکرد کاربردی و عملی و به‌صورت پایه‌ای بتواند این نظام را به مخاطبین معرفی نماید از نیازهای مهم کشور می‌باشد که مؤلف با پرداختن به مبانی نظری در این کتاب سعی نموده تا حد امکان، این هدف را مورد توجه قرار دهد. لذا توصیه می‌شود که مخاطبین با صرف حوصله بیشتر ابتدا به مبانی نظری که پایه‌ی اساسی نظام حسابداری بخش عمومی می‌باشد، پرداخته و سپس به عملیات حسابداری عملی (اجرایی) در حسابداری بخش عمومی بپردازند تا فرایند یادگیری سهل‌تر و مفیدتر صورت گیرد.